

Białystok, 27 listopada 2014 roku

OB-III.431.12.2014.KM

Pan
Zenon BIAŁOBRZESKI
Wójt Gminy Zbójna

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 16 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) w zw. z art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206 z późn. zm.) w dniu 06 października 2014 roku pracownicy Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku:

1. **Konrad Michałowski** – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale ds. Rejestracji Stanu Cywilnego, Obywatelstwa i Repatriacji – pełniący funkcję przewodniczącego zespołu – upoważnienie do kontroli Nr 1/2014 znak OB-III.431.12.2014.DR z dnia 03 października 2014 roku wydane z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Dyrektora Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku Andrzeja Władysława Gawkowskiego
2. **Dorota Romanowicz** – inspektor wojewódzki w Oddziale ds. Rejestracji Stanu Cywilnego, Obywatelstwa i Repatriacji – upoważnienie do kontroli Nr 2/2014 znak OB-III.431.12.2014.AS z dnia 03 października 2014 roku wydane z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Dyrektora Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku Andrzeja Władysława Gawkowskiego

przeprowadzili kontrolę w Urzędzie Stanu Cywilnego w Zbojnej, ul. Łomżyńska 64, 18-416 Zbójna.

Przeprowadzona kontrola była kontrolą planową dotyczącą oceny prawidłowości realizacji zadań określonych ustawą z dnia 29 września 1986 roku – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1264 z późn. zm.), rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 października 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, ich kontroli, przechowywania i zabezpieczenia oraz wzorów aktów stanu cywilnego, ich odpisów, zaświadczeń i protokołów (Dz. U. z 1998 roku, Nr 136, poz. 884 z późn. zm.), ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 220, poz. 1414).

Kontroli podlegał okres od 01 stycznia do 31 grudnia 2013 r.

Wykonywanie zadań w kontrolowanym zakresie oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami.

44

W wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono, że:

W okresie objętym kontrolą Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego przestrzegał właściwości miejscowej w sprawach rejestracji stanu cywilnego.

Akty sporządzane są pismem ręcznym, starannie i czytelnie. Stosowana jest właściwa numeracja aktów stanu cywilnego – zgodnie z zasadami określonymi w przepisach § 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 października 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, ich kontroli, przechowywania i zabezpieczenia oraz wzorów aktów stanu cywilnego, ich odpisów, zaświadczeń i protokołów (Dz. U. Nr 136, poz. 884 z późn. zm.).

Daty sporządzenia aktów i daty zdarzeń zostały wpisane zgodnie z obowiązującymi przepisami - § 5 *rozporządzenia*. Wolne miejsca w poszczególnych rubrykach aktów, jak też w rubryce „uwagi” zostały zakreślone zgodnie z § 7 *ust. 2 rozporządzenia*. W aktach sporządzonych na podstawie decyzji administracyjnych dokonano stosownej adnotacji w rubryce „uwagi” - § 7 *ust. 1 rozporządzenia*

Księgi stanu cywilnego za 2013 rok zostały prawidłowo zamknięte – zgodnie z § 12 *rozporządzenia*.

Wszystkie akty stanu cywilnego były podpisywane przez Kierownika USC i przez osoby zobowiązane do ich podpisania.

Dokumenty do akt zbiorowych aktów urodzeń, małżeństw i zgonów kompletowane są w sposób zgodny z art. 17 *ust. 2 p.a.s.c.* oraz z § 15 *rozporządzenia MSWiA*. Każdorazowo znajdowały się w nich dokumenty stanowiące podstawę sporządzenia aktów.

W przypadku aktów dotyczących małżeństw zawartych przed Kierownikiem USC stwierdzono, że osoby zawierające związek małżeński były pełnoletnie. Zachowany został termin miesięczny określony w art. 4 *k.r.i.o.*, a w jednym przypadku została wydana decyzja, zezwalająca na zawarcie małżeństwa przez upływem powyższego terminu.

Osoby zamierzające zawrzeć małżeństwo złożyły Kierownikowi USC dokumenty wymagane przepisami prawa, niezbędne do zawarcia małżeństwa.

W przypadku małżeństw zawartych w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 *k.r.i.o.* stwierdzono, że zaświadczenia stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa wydawane były zgodnie z treścią przepisu art. 4¹ *k.r.i.o.*

Zaświadczenia stanowiące podstawę sporządzenia aktów małżeństw zawartych w sposób określony w *art. 1 § 2 i 3 k.r.i.o.* zostały sporządzone i podpisane przez upoważnione osoby oraz wpłynęły do USC w wymaganym ustawowo terminie - na zaświadczeniach odnotowywano datę ich wpływu do Urzędu. Małżeństwa były zawarte w terminie ważności zaświadczenia.

Wszystkie sprawdzone akty małżeństw zostały sporządzone z zachowaniem terminu określonego w art. 61a *ust. 2 prawa o asc.*

We wszystkich sprawdzonych aktach małżeństw dane zawarte w aktach małżeństw były zgodne z danymi zawartymi w zaświadczeniach w zakresie daty i miejsca zawarcia związku małżeńskiego oraz imion i nazwisk małżonków.

Zgłoszenia zgonów dokonywane były prawidłowo i w ustawowym terminie, zgodnie z treścią art. 64 p.a.s.c. Nie stwierdzono rozbieżności pomiędzy treścią aktów zgonu a treścią kart zgonu, na podstawie których akty zostały sporządzone.

Wydane decyzje dotyczące wpisywania aktów stanu cywilnego i decyzje o sprostowaniu aktów posiadały prawidłową podstawę prawną. W przypadku decyzji o wpisaniu zagranicznego aktu stanu cywilnego do polskiej księgi stanu cywilnego przywołano w treści decyzji jako podstawę prawną – art. 73 ust. 1 p.a.s.c., w przypadku decyzji o sprostowaniu treści aktów stanu cywilnego – art. 28 p.a.s.c.

Natomiast w trzech przypadkach w decyzjach dotyczących uzupełnienia aktów stanu cywilnego wskazano nieprawidłową podstawę prawną – art. 36 ust. 1 p.a.s.c. (dot. decyzji o uzupełnieniu aktu urodzenia Nr 3/2013 i aktów małżeństw Nr 8/2013 i Nr 13/2013).

W aktach zbiorowych do aktów stanu cywilnego sporządzanych na podstawie decyzji podjętych w trybie art. 73 ust. 1 p.a.s.c. znajdują się dokumenty stanowiące podstawę sporządzenia aktów w ww. trybie.

Odbiór pism i decyzji potwierdzany był podpisem strony lub pełnomocnika do doręczeń - na egzemplarzu pisma lub decyzji przechowywanym w aktach zbiorowych. W kilku przypadkach odnotowano, że w aktach zbiorowych brak jest potwierdzenia odbioru decyzji przez jedną ze stron postępowania (dot. decyzji o wpisaniu aktu urodzenia Nr 1/2013 oraz decyzji o uzupełnieniu aktów urodzeń Nr 1/2013 oraz Nr 5/2013).

W jednym przypadku w prowadzonych postępowaniach dot. wpisania zagranicznego aktu stanu cywilnego do polskiej księgi i uzupełnieniu tego aktu (akt małżeństwa Nr 13/2013) stwierdzono, że druga ze stron nie brała udziału w prowadzonym postępowaniu.

W jednym przypadku (akt zgonu Nr 29/2013) w wydanej decyzji dot. wpisania aktu Kierownik USC nie odzwierciedlił faktu, iż strona działała przez pełnomocnika.

W trzech przypadkach (akty zgonu Nr 22/2013 oraz Nr 29/2013, akt małżeństwa Nr 8/2013) nie zachowano istoty transkrypcji w decyzji oraz w polskim akcie, tj. przeniesiono dane z zagranicznego aktu stanu cywilnego z uwzględnieniem polskich znaków diakrytycznych.

W jednym przypadku (akt urodzenia Nr 5/2013) w decyzji oraz w polskim akcie wpisano nazwisko matki dziecka, mimo iż informacja ta nie wynikała z aktu zagranicznego.

W jednym przypadku (akt małżeństwa Nr 8/2013) Kierownik USC wpisał jako miejsce zawarcia małżeństwa zamiast nazwy miejscowości „New York” nazwę dzielnicy „Queens”.

W jednym przypadku (akt urodzenia Nr 3/2013) w decyzji dotyczącej wpisania zagranicznego aktu urodzenia i w polskim akcie nazwę miejscowości w której nastąpiło urodzenie wpisano niezgodnie z zasadą określoną w § 14 ust. 2 rozporządzenia („Frankfurt nad Menem” zamiast „Frankfurt am Main”).

W jednym przypadku (akt małżeństwa Nr 8/2013) Kierownik USC uzupełnił akt małżeństwa o dane dotyczące stanu cywilnego małżonków na podstawie aktów ich urodzenia.

W jednym przypadku (akt urodzenia Nr 1/2013) Kierownik USC wydał decyzję o uzupełnieniu aktu urodzenia o miejsce zamieszkania matki w dniu urodzenia się dziecka – na podstawie aktu małżeństwa rodziców dziecka.

46

Z aktu zagranicznego małżeństwa (akt małżeństwa Nr 8/2013) nie wynikało nazwisko mężczyzny noszone po zawartym związku małżeńskim, ani nazwiska dzieci pochodzących z tego małżeństwa. Kierownik USC nie naniósł w tym zakresie żadnej adnotacji w polskim akcie małżeństwa w rubryce „wzmianki dodatkowe”.

W przypadku podjęcia decyzji o uzupełnieniu i sprostowaniu w aktach stanu cywilnego w rubryce wzmianki dodatkowe każdorazowo nanoszone były informacje o powyższym. Wzmianki nanoszono na podstawie decyzji, które nie stały się ostateczne.

W jednym przypadku (akt małżeństwa Nr 8/2013) Kierownik USC sprostował akt małżeństwa, mimo że strona nie złożyła takiego wniosku.

Losowa kontrola dokumentacji wykazała, że odpisy aktów stanu cywilnego wydawane były osobom uprawnionym do ich otrzymania na podstawie art. 83 p.a.s.c. Wnioskodawcy potwierdzali fakt i datę doręczenia odpisów podpisem na podaniu, natomiast w przypadku doręczenia za pośrednictwem poczty – w aktach brak jest zwrotnego potwierdzenie odbioru.

Księgi stanu cywilnego w Urzędzie Stanu Cywilnego w Zbójnej są należycie zabezpieczone przed uszkodzeniem, zniszczeniem, kradzieżą oraz dostępem osób trzecich.

Mając na względzie powyższe oceny i uwagi wnoszę o:

1. Powoływanie w decyzjach dotyczących uzupełniania aktów stanu cywilnego właściwej podstawy prawnej, tj. art. 36 Prawa o aktach stanu cywilnego.
2. Przestrzeganie przepisów Kpa dotyczących doręczania decyzji w stosunku do wszystkich stron postępowania. Organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia. Doręczenie jest momentem od którego decyzja trafia do obrotu prawnego.
3. Przestrzeganie w prowadzonych postępowaniach przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, tj. art. 61 § 4 – dotyczącego zawiadamiania stron o wszczęciu postępowania administracyjnego oraz wyrażonej w art. 10 § 1 zasady czynnego udziału stron w każdym stadium postępowania (brak bowiem udziału strony bez jej winy w jakimkolwiek stadium postępowania stanowi podstawę do jego wznowienia na wniosek strony – art. 145 § 1 pkt 4 w zw. z art. 147 Kpa).
4. Zwrócenie uwagi aby w sytuacji, gdy strona jest reprezentowana przez pełnomocnika, fakt ten był odzwierciedlany w decyzjach wydawanych przez Kierownika USC.
5. Przestrzeganie zasad kierujących transkrypcją. Należy bowiem pamiętać, że transkrypcja polega na wiernym przeniesieniu danych z odpisu aktu stanu cywilnego sporządzonego za granicą do księgi polskiej w zakresie wymaganym przez prawo polskie.
6. Podjęcie decyzji w sprawie sprostowania aktu małżeństwa Nr 8/2013 w pozycji dot. miejsca zawarcia związku małżeńskiego z „Queens” na „New York” oraz sprostowania aktu urodzenia Nr 3/2013 w pozycji dot. nazwy miejscowości w której nastąpiło urodzenie z „Frankfurt nad Menem” na „Frankfurt am Main”.
7. Uzupełnianie aktów stanu cywilnego wyłącznie o dane wynikające z dokumentów będących podstawą uzupełnienia tych aktów.
8. Podjęcie czynności mających na celu określenie w akcie małżeństwa Nr 8/2013 nazwiska mężczyzny noszonego po zawartym związku małżeńskim i dzieci pochodzących z tego małżeństwa.

9. Określanie w aktach małżeństw sporządzonych na podstawie decyzji o wpisaniu zagranicznego aktu małżeństwa do polskiej księgi informacji o nazwiskach małżonków noszonych po zawarciu związku małżeńskiego oraz nazwiskach dzieci pochodzących z tego małżeństwa – w przypadku, gdy nazwiska te nie wynikają z dokumentu zagranicznego – w formie wzmianki dodatkowej z powołaniem odpowiednich przepisów prawa.
10. Przestrzeganie zasady wynikającej z art. 21 ust. 2 prawa o asc, tj. wpisywanie wzmianek dodatkowych w aktach stanu cywilnego na podstawie ostatecznych decyzji.
11. Przestrzeganie przepisów art. 61 Kpa, mówiących o tym, że postępowanie administracyjne wszczyna się na żądanie strony lub z urzędu. O wszczęciu postępowania z urzędu lub na żądanie jednej ze stron należy zawiadomić wszystkie osoby będące stronami w sprawie.

Informując o powyższym, uprzejmie proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Jednocześnie proszę poinformować Wojewodę Podlaskiego w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o sposobie wykorzystania ww. uwag i wniosków oraz o wykonaniu zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań lub wskazanie terminu, w którym działania te zostaną wykonane.

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO

Andrzej Władysław Gawkowski

Dyrektor Wydziału

Spraw Obywatelskich i Głuchosłuchów